

GENADE IS EEN RISICO

Genade

IS EEN RISICO

CHARLES R. SWINDOLL

Voor de meeste citaten uit het Nieuwe Testament is
HET LEVENDE WOORD gebruikt.
Voor citaten uit het Oude Testament is de
GROOT NIEUWS BIJBEL gebruikt.

Copyright © 1990: Charles R. Swindoll
Original title: The Grace Awakening
First published in 1990 by Word Inc. (Thomas Nelson), U.S.A.
All rights reserved
Copyright © 1993 Nederlandse uitgave: Gideon
Vertaling: drs. Loes van Tuyl
Omslagontwerp: Studio Vrolijk, Margreet Kattouw
Druk: Koninklijke Wöhrmann, Zutphen
Jaar van uitgave: 1993
3e druk: oktober 2003

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN 978-90-6067-264-8
NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print,
photoprint, microfilm or any other means without written
permission of the publisher.

Inhoud

Inleiding 7

1. Genade wekt verbazing 11
2. Gratis 22
3. Is genade riskant? 38
4. Onverdiende, maar onvoorwaardelijke liefde 56
5. De genade verdedigen 71
6. Bevrijd? Leef er dan naar! 97
7. Anderen naar de vrijheid leiden 119
8. Vrij om zijn anderen vrij te laten 143
9. Genade en meningsverschillen 163
10. Genade dichtbij en persoonlijk 182
11. Bent u een dienaar van de genade? 197
12. Genade houdt een huwelijk gezond 216
13. Genade geven: een genoeg 236
14. Genade weet wat aanvaarden is 248

Slot 268

Inleiding

Er is een nieuwe beweging aan de horizon verschenen.

Het is een vrijheidsbeweging, een heerlijke bevrijding van wat ons al veel te lang gebonden heeft gehouden. Steeds meer christenen realiseren zich dat al die wettische bepalingen en beperkingen niet afkomstig zijn van de God van genade, maar van mensen die niet willen dat andere mensen vrij zijn. Het is niet overdreven deze beweging te omschrijven als een opleving die zich over het hele land verbreidt. Niets zou me meer plezier kunnen doen. Het was de hoogste tijd dat deze oplevende vrijheid er kwam. Ze past bij de tijd waarin we leven.

Velen herinneren zich de val van 'De Muur' die het communistische Oost-Europa scheidde van het vrije westen. De open, glimlachende gezichten van Oost-Duitsers spraken boekdelen: veel mensen proefden voor het eerst de vrijheid. Het schreeuwen van 'Freiheit' klonk bij grensovergangen en in de straten van Boedapest, Praag, Boekarest en Oost-Berlijn. Niet eerder, sinds de gevangenen uit de Duitse concentratiekampen bevrijd werden en weer een glimp van hoop zagen, hebben zoveel mensen de vreugde van de bevrijding beleefd. Nadat ze jaren onder dwang hadden geleefd, waren ze vrij. . . EINDELIJK vrij. Wij die in een 'vrij land' wonen, hebben hun bevrijding toegejuicht. Vrije mensen verheugen zich in de vrijheid van anderen. Alleen diegenen die in politieke slavernij leven, verzetten zich ertegen.

Hetzelfde geldt voor het geestelijk leven. Hoe graag ik ook zou willen zeggen dat iedereen ons streven naar een opleving van genade en vrijheid steunt, ik kan het niet. Wees gewaarschuwd, er zijn genade-rovers op pad! Om het nog erger te maken, ze zijn een goed georganiseerde groep mensen, die nergens voor terug-

deinzen om u en mij te beletten de vrijheid te genieten waar wij recht op hebben. Ik weet waarover ik spreek; ik heb tot die groep behoord. Een wettisch leven was mijn veiligheid; en anderen met mij in de pas laten lopen, was een belangrijk deel van mijn dagelijkse bezigheden. Dat is voorbij. Al vele jaren ben ik mij bewust van de ontluikende genade in mijn eigen leven. . . en niets heeft me meer opgelucht. Maar ook niets heeft me fellere kritiek gebracht. Het was destijds veiliger, maar sinds wanneer hebben we de opdracht de veilige weg te nemen? Christus heeft dat zeker niet gedaan. Zijn revolutionaire boodschap en methoden leidden, zoals we nog zullen zien, regelmatig tot confrontaties met de gevestigde religieuze bureaucraten van zijn tijd. En ik kan eraan toevoegen dat zij er uiteindelijk aan meewerkten dat Hij aan een kruis gespijkerd werd. Zo'n Leidsman volgen is niet veilig. Bevrijdingsbewegingen zijn nooit veilig geweest.

Toen in de zestiende eeuw de hervormers met de fakkel der vrijheid zwaaiden en in opstand kwamen tegen de godsdienstige dwingelanden van hun tijd, was hun strijdkreet: verlossing door genade alleen. . . een manier van geloven zonder de vrees voor eeuwige verdoemenis. De kerk haatte hen en noemde hen kettters. Toen de opwekkingsbewegingen van de achttiende en negentiende eeuw zich verspreidden over Groot-Brittannië, en vandaar naar Amerika, vurig gepredikt door John Wesley, Jonathan Edwards, George Whitefield, en een handvol andere waaghalzen voor God, was het alweer de genade die hen leidde. En alweer was er sterke oppositie van degenen die hun boodschap van vrede in Christus afkeurden. Interessant genoeg werd die wijd verbreide beweging bekend als 'The Great Awakening' (Het Grote Ontwaken). Wat ik in deze tijd bespeur, is een nieuwe opwekking in de trant van die geschiedenis-makende bewegingen. Misschien is ze het beste te omschrijven als 'Een Opleving van Genade', een boodschap waarvoor de tijd rijp is.

Er gaat nauwelijks een dag voorbij of ik word herinnerd aan de noodzaak van een boek dat pleit voor de volle maat van de genade, waardoor mensen de ruimte krijgen vrij te zijn, volledig vrij in Christus. Waarom? Omdat zo weinig mensen dat

zijn. Gebonden en in boeien geslagen door hele waslijsten met voorschriften van de dwingelanden, geïntimideerd en verlamd door eisen en verwachtingen van anderen, leven veel te veel leden van Gods gezin in de nauwe banden. Hun leven wordt gedictieerd door degenen die zichzelf tot hun rechters hebben aangesteld. We hebben lang genoeg geleefd als bange herten in een klein, beperkt bosje van wat allemaal niet mag. We hebben ons lang genoeg onderworpen aan de voorschriften van de religieuze koningen van de berg. Lang genoeg nu hebben we geslapen, terwijl overal om ons heen de genade-rovers hun sinistere werk verrichten. Voorbij! Het is tijd om wakker te worden. Het ochtendlicht van de genade straalt.

Teveel mensen worden afgestoten door een verwrongen opvatting van het christelijk leven. In plaats van de mensen uit te nodigen tot de hoop en vreugde die Christus geeft, zijn vele christenen een toonbeeld van grimmige godsdienstigheid. Van hen gaat niets aantrekkelijks en aanstekelijks uit. Ik vind het tragisch dat religieuze lieden die met plezier de vreugde bederven, er bijna in geslaagd zijn de vrijheid en de blijdschap van het geloof de nek om te draaien. De mensen om ons heen moeten weten dat het christen-zijn meer is dan gefronste wenkbrauwen, wijzende vingers en onredelijke verwachtingen. De intimidatie is lang genoeg aan het woord geweest. Laat de genade ontwaken.

‘Je kunt mensen wel dwingen zich te houden aan bepaalde minimum-normen, met een beroep op de plicht, maar de hoogste morele en geestelijke prestaties komen tot stand door aantrekkingskracht en niet door dwang. Mensen moeten tot rechtvaardigheid worden *verleid*.’¹

Ik ben ervan overtuigd dat niets zo aantrekkelijk is als vrijheid. De Bijbel heeft daar een geweldig woord voor: *Genade*. . . bevrijdende genade. . . revolutionaire genade. . . verbazingwekkende genade. . . *opwekkende* genade.

Als u merkt dat u ernaar snakt toegewijd te zijn aan iets wat groter is dan uzelf, dat u verlangend wilt uitzien naar het begin van elke nieuwe dag, als u echt bevrijd wilt zijn van degenen die

u gewoonlijk gevangen houden, vrij om vrij te zijn en de wereld uit te dagen de vrijheden van de genade aan te nemen, dan vraag ik van u tijd en aandacht. En ik hoop dat al na een paar hoofdstukken uw hart net zo in vuur en vlam zal raken als het mijne. Maar ik moet u waarschuwen. Als die smeulende stukjes hout eenmaal hoog oplaaiend branden, zult u ze niet meer kunnen doven. Nadat u bent togetreden tot deze bevrijdingsbeweging, zult u nooit meer genoegen nemen met slavernij.

Als de genade in u tot leven komt, zal de langverwachte vrijheid u gedurende uw verdere leven moed geven en andere mensen *verleiden*.

Charles Swindoll
Fullerton, Californië

Genade wekt verbazing

Er lopen moordenaars rond op straat. Het probleem is dat je het nergens aan kunt zien. Ze dragen niet van die kleine buttons, en hebben geen waarschuwingsborden bij zich waarop staat: 'Blijf uit de buurt!' Integendeel zelfs, velen van hen hebben een Bijbel bij zich en zijn schijnbaar fatsoenlijk levende, innemende en gezagsgetrouwe burgers. Meestal brengen ze veel tijd door in de kerk, en sommigen hebben daar zelfs een leidinggevende functie. Velen genieten respect in de samenleving.

Ze maken een eind aan vrijheid, spontaniteit en creativiteit; blijdschap verdwijnt, evenals productiviteit. Hun woorden zijn dodelijk, hun pen is dodelijk, evenals hun gezichtsuitdrukking. Hun houding is nog vaker dodelijk dan hun gedrag. In bijna ieder kerkgenootschap of christelijke organisatie ligt dit gevaar op de loer. Het vreemdste is nog dat ze er dag in dag uit mee kunnen doorgaan, zonder dat iemand het merkt. Vreemd, kerkgenootschappen die geen enkele vorm van ketterij dulden, geven deze moordenaars alle ruimte voor hun manoeuvres en laten toe dat ze andere mensen op de meest verraderlijke manier manipuleren. Hun onverdraagzaamheid wordt getolereerd. Hun veroordelingen worden niet gecorrigeerd. Hun trucjes worden niet doorzien. Hun bekrompenheid wordt óf weggeredeneerd óf meteen verdedigd. De slavernij die hiervan het gevolg is, zou misdadig zijn als het allemaal niet zo subtiel was en verpakt in christelijk klinkende bewoordingen.

Vandaag de dag – zelfs op dit moment – leven velen vol schaamte, angst en intimidatie, terwijl ze vrije, productieve mensen zouden moeten zijn. Het tragische is dat ze denken dat het zo hoort. Ze kennen de waarheid niet die hen vrij kan maken.

Zij zijn slachtoffers, die leven op dood spoor, terwijl ze vrij en blij zouden kunnen leven. Helaas hebben de meesten er geen idee van wat ze missen.

Wat missen ze dan? In één woord: genade. Dit wordt vaak heftig ontkend. Sommigen vinden het te ver gaan de genade te ontkennen, en hebben haar tot onderwerp van discussie verheven. Net als in de dagen van de Reformatie is genade geworden tot een theologische voetbal die van het ene eind van het veld naar het andere wordt geschopt, terwijl theologen en predikanten, geleerden en studenten als coaches proberen met argumenten voordeel op de tegenstander te behalen. Het is een klassiek debat-zonder-winnaar, dat het onderwerp naar beneden haalt en tot resultaat heeft dat de toeschouwers op de tribune verward, verdeeld, of, nog erger, verveeld achterblijven. Genade wil aanvaard worden, zodat het leven van daaruit ten volle geleefd kan worden en niet worden ontleed en geanalyseerd door mensen die liever praten dan doen.

Genade die wel ontvangen wordt, maar niet uitgedragen, is dode genade. We kunnen er eindeloos over discussiëren hoe we Gods genade moeten ontvangen. We kunnen er lang over praten hoe we gered moeten worden. Als we niet beginnen vanuit de genade te leven, als we niet de heerlijke vrijheid daarvan ervaren, verknoeien we onze tijd. Dan verwordt het gesprek tot een vervelend spelletje van: 'Hoe heb ik het ervaren. . .' in plaats van: 'We leven uit genade. . . Wat een avontuur staat ons te wachten!' Als we haar ontkennen of er alleen maar over praten, doden we haar. Mijn bede is dat we haar oppakken en ons erdoor vrij laten maken. Als we dat doen, wordt genade weer wat ze moet zijn werkelijk geweldig! En als dat gebeurt, zal onze gezichtsuitdrukking geheel veranderen.

Nee-gezichten... Ja-gezichten

Er zijn mensen die een negatieve persoonlijkheid hebben. Dat zijn mensen die meteen altijd overal nee tegen zeggen. Deze droevige mensen zijn 'gekwelde patiënten'. Met enige ironie

kunnen we een paar kenmerken van hun levensstijl noemen: ze hebben nog nooit een onverantwoorde lening afgesloten, een origineel idee gesteund, of geld uitgegeven aan iets buitensporigs. Waarom? Het zou kunnen zijn dat zij zichzelf niet toestaan ooit iets met plezier weg te geven. Het zijn onbuigzame, altijd ongelukkige mensen – bitter, onzeker en vaak geneigd tot zelfmoord.

Zij geven zichzelf nooit de ruimte om vrij te zijn. Ze zitten gevangen achter de tralies van kleinburgerlijke bezorgdheden en kritische achterdocht, en zijn zo gewend aan deze slavernij, dat ze nooit verder kunnen kijken dan de zorg voor vandaag. Omdat ze geen genade kennen, is hun leven teruggebracht tot een stelsel van regels om te kunnen overleven. Hun God is te klein, hun wereld te benepen, en daarom is op hun gezicht ‘Nee!’ te lezen.

Eerlijk gezegd, weet ik niets sterkers om ons van binnenuit te veranderen, dan de vrijheid die de genade brengt. Het is zo geweldig, dat het niet alleen ons hart verandert, maar ook onze gelaatsuitdrukking. Bent u opgevoed door ouders met een Nee-gezicht? Of bent u soms getrouwd met zo iemand? Als dit het geval is, bent u waarschijnlijk jaloers op mensen die ouders of een partner met een Ja-gezicht hebben. Iedereen voelt zich aangetrokken tot mensen met een uitnodigend gezicht.

Toen hij president was, reisde Thomas Jefferson eens met een groep mensen te paard door het land. Ze kwamen bij een rivier die buiten haar oevers was getreden doordat het hevig geregend had. Het woeste water had ook de brug weggeslagen. De ruiters moesten zich een voor een op hun paard door de rivier wagen, in een levensgevaarlijk gevecht met de woeste stroming. Voor ieder was het gevaar om te verdrinken levensgroot aanwezig. Daarom bleef een reiziger die niet bij de groep behoorde, eerst even staan toekijken. Nadat verschillende mannen zich in het water geworpen hadden en veilig de overkant bereikt hadden, vroeg de vreemdeling aan president Jefferson of hij achterop zijn paard mee mocht naar de overkant. Zonder aarzelen stemde de president toe. De man klom op het paard en al snel stonden ze

samen veilig aan de overkant. Toen de vreemdeling uit het zadel gleed en weer vaste grond onder de voeten had, vroeg iemand van de groep hem: 'Zeg, waarom vroeg je nou uitgerekend aan de president of je met hem mee mocht?' De man was geschokt. Hij had er geen idee van gehad dat de president hem geholpen had. 'Ik weet alleen maar,' zei hij, 'dat er verschillende gezichten in de groep waren die *nee* zeiden op mijn verzoek, en er waren er die *ja* zeiden. Hij had een Ja-gezicht.'

Vrijheid geeft mensen een Ja-gezicht. Ik ben ervan overtuigd dat Jezus ook een Ja-gezicht had. Ik heb Hem nooit gezien, maar uit wat ik over Hem gelezen heb, heb ik die conclusie getrokken. Wat moet Hij een uitzondering zijn geweest! Hij werd omringd door geleerde mannen, die godsdienstig waren, goed gekleed, rechtvaardig en doorkneed in de wet, Farizeeërs en priesters die met hun hele wezen 'Nee' zeiden! Vroom van buiten, moordenaars van binnen. . . en toch kreeg geen druppeltje van hun vergif de kans zijn leven te beïnvloeden. Integendeel, Hij gaf op revolutionaire wijze een andere richting aan de godsdienst, door een 'Ja' aan te kondigen, terwijl alle officiële vertegenwoordigers van de godsdienst fronsend 'Nee' bleven zeggen. Hoe is dat mogelijk? Hoe kreeg Hij het voor elkaar om uit hun greep te blijven? In één woord: door genade. Hij was zo vol van waarheid en genade, dat er geen ruimte overbleef voor hun wettisch vergif.

Als Johannes (één van de Twaalf) terugdenkt aan zijn dagen met Jezus, herinnert hij zich dat Hij iets had wat niemand anders had, en dat de discipelen zijn heerlijkheid konden aanschouwen. Die ongelooflijke heerlijkheid was uniek voor Hem, een heerlijkheid die de aanwezigheid van God zelf vertegenwoordigde. Hij was 'vol van genade en waarheid'. Houd even op met lezen om dit tot u door te laten dringen. Het was deze vermenging van heerlijkheid met genade en waarheid die Hem zo anders maakte. In een duistere wereld, vol regeltjes en wetten, met allerlei eisen, waar de schijnheilige priesters en schriftgeleerden ook nog allerlei dingen aan toevoegden, verscheen opeens de Heer Jezus met zijn totaal nieuwe en andere leer. Hij introduceerde

helemaal alleen, maar wel vervuld van genade en waarheid, een geheel nieuwe, gedurfde manier van leven.

Johannes denkt eraan terug hoe uniek Hij was: ‘Immers uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen zelfs genade op genade’ (Joh. 1:16).

Let op het verband met Johannes 1:14. Eerst schreef hij: ‘... wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd’, en daarna voegde hij er aan toe: ‘...we hebben zijn volheid ontvangen’. Johannes en de andere discipelen werden door dit alles andere mensen. Ze werden met zoveel genade geconfronteerd, dat ze erdoor veranderden. Zijn levenswijze werd ook de hunne. Ze werden net zo verdraagzaam als Hij. Ze absorbeerden als het ware zoveel van zijn aanvaarding, liefde, warmte en medegevoel, dat hun leven ondersteboven gegooid werd. Aan het eind van de eerste eeuw had de evangelieprediking van deze mensen schokgolven veroorzaakt tot in de verste hoeken van het Romeinse Rijk.

Johannes sluit de inleiding op zijn evangelie af met het samenvatten van twee totaal verschillende benaderingen: ‘Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus gekomen’ (Joh. 1:17).

De wet van Mozes bracht eisen met zich mee, regels en voorschriften. Naast deze nauwkeurige voorschriften zetten de Fariizeërs nog hun benepen regeltjes. Daardoor voegden ze van alles aan de wet toe. Ze vergrootten niet alleen de lijst van regeltjes, maar ook het schuldgevoel en de schaamte van de mensen. Ze waren geobsedeerd door plicht en uiterlijk gedrag, en zo in beslag genomen door goed en kwaad (vooral bij een ander), dat ze een veeleisend systeem propageerden waarin geen plaats overbleef voor enige vreugde. Zo kwam het dat er in Christus tijd alleen nog uiterlijk vertoon over was, met hardvochtige, beoordeelende en zelfs bevooroordeelde uitspraken, dat niets meer met oprechte godsdienst te maken had. Gehoorzaamheid werd een barre plicht en niet meer het logische gevolg van de vreugde die de vrijheid biedt.

Maar toen ‘genade en waarheid door Jezus Christus gekomen waren’, kwam er eindelijk ruimte voor geestelijke vrijheid, door

een revolutie van het hart. Gehoorzaamheid uit vrees werd tot blijde gewilligheid om Hem waarlijk te volgen, simpelweg vanuit blijdschap en toewijding. Hij concentreerde zich niet op de verplichtingen van de wet, maar sprak over een verandering in de harten. Hij eiste niet van de zondaar dat hij eerst aan een lange reeks voorwaarden voldeed, maar legde de nadruk op geloof, al was het maar zo klein als een mosterdsaadje.

Deze verandering bracht als bij toverslag vrijheid, zoals Hijzelf leerde: ‘...gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken’ (Joh. 8:32). Bevrijdende genade, die alle onderlinge verhoudingen verbetert, kwam in de plaats van een strakke, beperkende godsdienst. Zijn discipelen vonden het heerlijk. Zijn vijanden vonden het vreselijk... en haatten Hem. De Farizeeërs waren zonder twijfel de eersten die de genade probeerden te smoren.

Genade: voor een goed begrip

Wat is genade precies? Was ze alleen verbonden met Jezus’ leven en zijn bediening? Het zal u verbazen dat de Heer Jezus het woord zelf nooit heeft gebruikt. Hij onderwees erover en, even belangrijk, leefde vanuit genade. Verder zult u in de Bijbel geen beknopte definitie vinden, hoewel het begrip op iedere bladzijde terugkomt... niet alleen het woord zelf, maar ook allerlei verschillende uitingen ervan. Om het woord ‘genade’ te begrijpen, gaan we terug naar het Hebreeuwse woord, dat ‘buigen, zich vernederen’ betekent. Geleidelijk aan heeft de betekenis zich verbreed tot het idee van ‘koninklijke begunstiging’.

Een heel goede definitie die ik gehoord heb, is deze: ‘Naar boven gerichte liefde is aanbidding. Op anderen gerichte liefde is genegenheid. Van boven komende liefde is genade.’

Genade tonen is dus iemand vriendelijk bejegenen of een gunst bewijzen, zonder dat hij of zij er iets voor heeft gedaan. God neemt ons aan door zijn genade, wat in scherpe tegenstelling staat tot rechtvaardiging door eigen werken. Telkens als er van genade sprake is, blijkt dat ze niet verdiend kan worden.

Degene die genade schenkt, doet dit simpelweg vanuit de goedheid van zijn hart.

Ik herinner me nog goed dat ik voor het laatst een pak slaag kreeg. Het gebeurde op mijn dertiende verjaardag, om precies te zijn. Ik was net de nieuwe wereld van de puberteit binnengegaan, en voelde me heel wat. Mijn vader was echter niet zo onder de indruk van mijn pasontdekte onafhankelijkheid en gewichtigheid. Ik lag op mijn bed. Hij stond bij mijn raam onkruid te wieden en werd geplaagd door muggen. Het was een warme oktobermiddag. Hij zei: ‘Charles, kom me eens helpen met onkruid wieden.’ Ik antwoordde zoiets als: ‘Maar ik ben jarig. . . weet je nog?’ Mijn toon was brutaal en expres onbeleefd. Eigenlijk wist ik wel dat ik mijn vader beter kon gehoorzamen; maar ja, ik had nu de rijpe leeftijd van dertien bereikt. . . Hij moet die herfstmiddag het record op de honderd meter verbeterd hebben. Voordat ik het wist, stond hij naast mijn bed en mepte mij door het hele huis, tot ik in de tuin was. In mijn herinnering heb ik staan wieden tot het maanlicht over de viooltjes scheen.

Diezelfde avond trakteerde hij me op een etentje. Eerst kreeg ik mijn verdiende loon, later iets wat ik niet verdiend had. Het verjaardagsetentje was genade. Hij liet genade voor recht gelden bij het opstandige jongetje dat ik was. Die avond ervoer ik wat een theoloog noemt ‘een gratis koninklijke gave voor de niet-waardigen’. Ik ervoer genade.

Ook het volgende aspect van genade verdient de nadruk te krijgen: Ze is absoluut en totaal gratis. U hoeft genade nooit terug te betalen. Dat is zelfs onmogelijk, al zou u het willen. De meeste mensen hebben hier moeite mee, omdat we gewend zijn te werken voor wat we krijgen. Zoals het oude spreekwoord zegt: ‘Wie niet werkt, zal ook niet eten.’ Maar in dit geval, genade krijgen we gratis, voor niets, zonder voorwaarden. We mogen niet eens proberen het terug te betalen; dat zou beledigend zijn.

Stel u voor dat u naar het huis van een vriend gaat die u te eten heeft gevraagd. U geniet van een heerlijke maaltijd, en blijft nog even gezellig natafelen, luisterend naar mooie muziek. Tenslotte staat u op en pakt uw jas om weg te gaan. Maar voordat u echt

gaat, neemt u uw portefeuille en zegt: 'En, hoeveel krijg je van me?' Wat een belediging. Dat doe je niet tegenover iemand die jou zo gastvrij een maaltijd aangeboden heeft. Is het dan niet vreemd dat er zoveel mensen over de hele wereld zijn die denken dat ze iets moeten doen om God terug te betalen? Op een of andere manier hopen ze dat, als ze maar hard genoeg hun best doen, God wel glimlachend zal moeten erkennen dat ze zijn liefde verdiend hebben; maar dat is gerechtigheid door werken. Zo werkt genade niet.

En sinds Christus op aarde is gekomen en door zijn dood voor al onze zonden betaald heeft, hoeven we alleen maar zijn genade aan te nemen, door het cadeau van het eeuwige leven te accepteren. Punt uit. Hij glimlacht naar ons, omdat zijn Zoon voor ons gestorven en opgestaan is. Het is alles genade, mijn vriend, pure genade. En dat is voldoende om iemand een Ja-gezicht te bezorgen!

Genade: een diamant met vele facetten

Christus stond eens bij een vrouw die betrapt was op overspel. In de wet stond duidelijk: 'Stenig haar.' De genadelozen die haar opgebracht hadden, eisten dit ook. Toch zei Hij tegen de zelfingenomen Farizeeërs: 'Hij die zonder zonden is, werpe de eerste steen.' Wat een genade! Volgens de wet hadden ze alle recht om haar onder stenen te bedelven. . . en ze stonden er al klaar voor. Ze stonden daar en vonden zichzelf o zo rechtvaardig, maar Hij greep in met genade.

Toen zijn vriend Lazarus gestorven was, kwam Marta Hem al buiten tegemoet en ook Maria wachtte thuis op Hem. Beiden verweten Hem dat Hij niet eerder was gekomen. 'Als U hier was geweest, was onze broer niet gestorven!' In deze woorden ligt een zware beschuldiging besloten. Maar Hij toonde genade. In een handomdraai had Hij ook hen kunnen laten sterven; maar Hij weigerde op hun verwijten in te gaan. Dat is genade.

Ook in zijn gelijkenissen was de genade zijn favoriete onderwerp. Hij ging vol genade met kinderen om. Hij sprak ge-

nadig over de Verloren Zoon. Ook in verhalen over mensen die in moeilijkheden waren, overheerste de genade... zoals in het verhaal van de Barmhartige Samaritaan. Hij prees niet de Fari-zeeër die Hem kwam vertellen hoe blij God wel met hem was, maar glimlachte liefdevol naar de naamloze zondaar die uitriep: 'God, wees mij arme zondaar genadig.' Zelfs toen Hij aan het kruis hing, weigerde Hij boos te zijn op zijn vijanden. Hij bad immers: 'Vader, vergeef hun...' Geen haat, geen verbittering. Verbazingwekkend, die genade! En dan de vrijheid en bevrijding die eruit voortkwamen. En dit alles was te danken aan de Enige mens op aarde die onmetelijke macht had, de Zoon van God.

Mijn pleidooi is dat we de genade niet tot Christus beperken. Wij kunnen ook leren zo genadig te zijn als Hij. En aangezien het mogelijk is, moeten we begrip en medelijden tonen... niet alleen in woorden, en in het groot, maar ook in kleine dagelijkse dingen.

Sir Edward C. Burne-Jones, een bekende negentiende eeuwse Engelse kunstenaar, ging eens op de thee bij zijn dochter. Als speciale verrassing mocht zijn kleindochtertje ook binnenkomen; maar ze deed iets stouts en moest van haar moeder in de hoek staan. Als doorgewinterde grootvader bemoeide Sir Edward zich niet met deze terechtwijzing van zijn kleindochter, maar de volgende ochtend stond hij weer bij zijn dochter op de stoep met verf en schilderspalet. Hij ging naar de muur waar zijn kleindochter had moeten staan en schilderde daar kleine figuurtjes – een poesje dat zijn staart achterna zat; lammetjes in de wei; een goudvis. Hij versierde de hoek om zijn kleindochter een plezier te doen. Als ze weer eens in de hoek moest staan, had ze in ieder geval iets om naar te kijken.

Zo is het ook met God. Als wij iets verkeerd doen, kan Hij ons straffen, streng zelfs, maar Hij keert ons nooit de rug toe... Hij stuurt zijn kinderen niet naar de hel! Ook gooit Hij ons niet genadeloos in de gevangenis van de wet. Hij behandelt de zinnen met genade... schitterend, innemend en onverdiend. Het is geweldig!

Er zullen altijd mensen zijn – net als degenen die stonden te

gluren naar de vrouw die op overspel betrapt was – die ons aansporen streng, hardvochtig en ongevoelig te zijn. Ja, er zijn altijd mensen die liever stenigen dan vergeven, die liever oordelen dan verdraagzaam zijn. Maar ik hoop dat wij ons liever aansluiten bij de groeiende menigte van mensen die denken dat christelijke genade (met alle risico's van dien) altijd veel beter werkt, zodat we hier altijd voor kiezen. God zal zo'n houding belonen.

Wat mag u als praktische gevolgen verwachten?

Ik wil dit eerste hoofdstuk besluiten met vier praktische gevolgen die u mag verwachten, als u goed begrepen hebt wat genade voor u kan betekenen.

Ten eerste. U mag verwachten dat u Gods gaven voor uzelf en anderen veel meer gaat waarderen. Welke gaven? Ik kan er verschillende bedenken. Verlossing, gratis, voor niets (in het volgende hoofdstuk gaan we hier dieper op in). Het leven zelf. Verder de lach, muziek, schoonheid, vriendschap en vergevingsgezindheid. Als u zich de vrijheid eigen maakt die God biedt, zult u alles wat bij het leven hoort meer gaan waarderen.

Ten tweede. U mag verwachten dat u minder tijd en energie zult besteden aan het kritisch en bezorgd bekijken van keuzen die anderen maken. Zou dat geen grote opluchting zijn? Als u meer zicht krijgt op de genade – en de dingen steeds meer vanuit een ander, bevrijd perspectief gaat aanpakken – zult u merken dat u steeds minder kleinzielig wordt. U kunt anderen de ruimte geven om hun eigen keuzen in het leven te maken, ook al zou u dat zelf heel anders doen.

Ten derde. U mag verwachten dat u meer verdraagzaam en minder bevooroordeeld wordt. Tegen de tijd dat u dit boek uit hebt, zult u minder op uiterlijkheden gericht zijn. U zult meer en meer gaan streven naar een oprecht geloof, en niet meer een godsdienst willen die vooral gericht is op uiterlijke schijn. U zult zien dat u de genade gaat najagen, en niet meer bezig bent om anderen een schuldgevoel aan te praten, alleen omdat u het met hen oneens bent.

Ten vierde. U mag verwachten dat u een flink stuk naar de volwassenheid zult groeien. Uw blik op de wereld wordt steeds breder, omdat u door de genade steeds meer begrip krijgt, en daardoor wordt u steeds meer volwassen. U zult nieuwe perspectieven zien. En dat alles zal uw leven zo veranderen, dat u nooit meer dezelfde bent.

Noten

1. Reinhold Niebuhr, *Well-Intentioned Dragons*, Christianity Today, 1985, 63.